

Total No. of Printed Pages:04

SUBJECT CODE NO: - CNP-3432
FACULTY OF COMMERCE AND MANAGEMENT
B. Com (NEP) (P-2024) Sem II
Examination November / December 2025
Principles of Management - II

[Time: 2 Hours]

[Max. Marks:60]

Please check whether you have got the right question paper.

कृपया तुम्हाला योग्य प्रश्नपत्रिका मिळाली आहे का नाही ते तपासा.

N. B

- 1) All questions are compulsory.
- 2) Solve any four questions from Q. No. 02 to Q. No. 07 in Part 'B'
- १) भाग 'अ' मध्ये प्रश्न क्रमांक ०१ अनिवार्य आहे.
- २) भाग 'ब' मध्ये प्र. क्र. ०२ ते प्र. क्र. ०७ पर्यंत कोणतेही चार प्रश्न सोडवा.

Part-A**(Question 01 is compulsory – 20 Marks)****Q1 Choose the correct answer from the given alternatives.****20**

1. The focus of direction in management is _____.
 A. To ensure compliance with regulations
 B. To guide behavior towards organizational goals
 C. To minimize employee interactions
 D. To establish rigid hierarchies
2. _____ aspect of effective leadership is crucial for organizational success.
 A. Focusing solely on profit margins.
 B. Avoiding employee feedback.
 C. Creating a clear vision for the future.
 D. Maintaining strict control over employees.
3. _____ is a key characteristic of autocratic leadership.
 A. Prioritizing employee well-being.
 B. Making decisions unilaterally.
 C. Encouraging team input in decision-making.
 D. Fostering a relaxed work environment.
4. What is the Latin word for 'motivation' and what does it signify?
 A. It comes from 'movere,' meaning 'to move,' indicating a driving force.
 B. It comes from 'motus,' meaning 'to stop,' indicating a lack of action.
 C. It comes from 'movere,' meaning 'to observe,' indicating awareness.
 D. It comes from 'movere,' meaning 'to think,' indicating mental processes.
5. How does fulfilling esteem needs impact employee performance?
 A. It creates a competitive environment among employees.
 B. It enhances motivation and productivity.
 C. It has no significant effect on performance.
 D. It leads to increased job dissatisfaction.
6. How does Vroom's Expectancy Theory explain employee motivation?
 A. Motivation is unrelated to the perceived value of rewards.
 B. Employees are motivated by the fear of losing their jobs.
 C. Employees are motivated when they believe their efforts will lead to desired outcomes.
 D. Motivation is driven solely by external rewards.

7. _____ is the primary purpose of coordination within an organization.
- To establish strict hierarchies among employees
 - To minimize communication between teams
 - To organize and harmonize activities towards a common goal
 - To ensure all departments operate independently
8. Which of the following is not a step in the controlling process?
- Setting performance standards
 - Taking corrective action
 - Creating marketing strategies
 - Measuring actual performance
9. What is the primary focus of the Kaizen philosophy?
- Achieving immediate, large-scale changes
 - Continuous improvement through small, incremental changes
 - Maximizing profits at the expense of quality
 - Eliminating all employees to streamline processes
10. Which principle is not a key component of Total Quality Management (TQM)?
- Total employee involvement
 - Individual performance over team collaboration
 - Customer focus
 - Process-centric approach

Part-B

(Solve any Four questions - 40 Marks)

- Q2. What is leadership? Explain the leadership styles? 10
- Q3. Describe in detail Maslow's motivational theory? 10
- Q4. Define coordination? State the principles of coordination? 10
- Q5. What is controlling? State the process of controlling? 10
- Q6. Explain the concept of Total Quality Management (TQM). State its principles. 10
- Q7. Define Kaizen Philosophy. Explain its relevance in modern organizations. 10

भाग-अ

(प्रश्न क्रमांक ०१ अनिवार्य आहे - २० गुण)

प्र.१ दितेल्या पर्यायांमधून योग्य उत्तर निवडा.

१. व्यवस्थापनातील संचालन (Direction) या कार्याचे मुख्य लक्ष _____ आहे.
- नियमांचे पालन सुनिश्चित करणे.
 - वर्तन संस्थेच्या उद्दिष्टांकडे मार्गदर्शन करणे.
 - कर्मचारी परस्परसंवाद कमी करणे.
 - कठोर पदानुक्रम निर्माण करणे.

२०

2. प्रभावी नेतृत्वातील _____ पैलू संस्थेच्या यशासाठी अत्यंत महत्वाचा आहे.
 अ. फक्त नफ्यावर लक्ष केंद्रित करणे
 ब. कर्मचाऱ्यांच्या अभिप्रायाकडे दुर्लक्ष करणे
 क. भविष्याबद्दल स्पष्ट दृष्टीकोन तयार करणे
 ड. कर्मचाऱ्यांवर कठोर नियंत्रण ठेवणे
3. _____ हुकूमशाही (Autocratic) नेतृत्वाचे एक प्रमुख वैशिष्ट्य आहे.
 अ. कर्मचारी कल्याणास प्राधान्य देणे
 ब. निर्णय एकतर्फी घेणे
 क. निर्णय प्रक्रियेत टीमच्या मतांना प्रोत्साहन देणे
 ड. सेल कामकाजाचे वातावरण निर्माण करणे
4. 'Motivation' या शब्दाचा लॅटिन मूल शब्द कोणता आहे व त्याचा अर्थ काय?
 अ. 'Movere' म्हणजे "हलविणे," जे प्रेरक शक्ती दर्शवते.
 ब. 'Motus' म्हणजे "धावणे," जे निष्क्रियता दर्शवते.
 क. 'Movere' म्हणजे "निरीक्षण करणे," जे जागरूकता दर्शवते.
 ड. 'Movere' म्हणजे "विचार करणे," जे मानसिक प्रक्रिया दर्शवते.
5. सन्मानाची गरज (Esteem needs) पूर्ण केल्याने कर्मचाऱ्यांच्या कार्यक्षमतेवर कसा परिणाम होतो?
 अ. यामुळे कर्मचाऱ्यांमध्ये स्पर्धात्मक वातावरण निर्माण होते.
 ब. यामुळे प्रेरणा व उत्पादकता वाढते.
 क. याचा कार्यक्षमतेवर कोणताही ठोस परिणाम होत नाही.
 ड. यामुळे नोकरीबद्दल असमाधान वाढते.
6. व्रूमच्या (Vroom's) अपेक्षा सिद्धांतानुसार (Expectancy Theory) कर्मचाऱ्यांची प्रेरणा कशी स्पष्ट केली जाते?
 अ. प्रेरणा ही बक्षिसांच्या मूल्याशी संबंधित नाही.
 ब. कर्मचारी फक्त नोकरी गमावण्याच्या भीतीमुळे प्रेरित होतात.
 क. जेव्हा कर्मचाऱ्यांना वाटते की त्यांचा प्रयत्न अपेक्षित परिणामांपर्यंत पोहोचवेल, तेव्हा ते प्रेरित होतात.
 ड. प्रेरणा ही फक्त बाह्य बक्षिसांमुळे होते.
7. संघटनेमध्ये समन्वयाचा (Coordination) प्राथमिक उद्देश _____ आहे.
 अ. कर्मचाऱ्यांमध्ये कठोर पदानुक्रम प्रस्थापित करणे
 ब. टीममधील संवाद कमी करणे
 क. क्रियाकलापांना संघटित व सुसंगत करून समान उद्दिष्ट साध्य करणे
 ड. सर्व विभाग स्वतंत्रपणे कार्यरत राहतील हे सुनिश्चित करणे
8. खालीलपैकी कोणता नियंत्रण प्रक्रियेतील टप्पा नाही?
 अ. कार्यक्षमतेचे मानदंड निश्चित करणे
 ब. सुधारणात्मक कृती करणे
 क. विषयानुसार घोरणे तयार करणे
 ड. प्रत्यक्ष कार्यप्रदर्शन मोजणे

9. "Kaizen" तत्त्वज्ञानाचा प्राथमिक भर कोणावर आहे?
 अ. त्वरित व मोठ्या प्रमाणावर बदल करणे
 ब. लहान-लहान टप्प्यांद्वारे सतत सुधारणा करणे
 क. गुणवत्तेच्या किमतीवर नफा वाढविणे
 ड. प्रक्रिया सुलभ करण्यासाठी सर्व कर्मचारी कमी करणे आहे.
10. एकूण गुणवत्ता व्यवस्थापनात (TQM) खालीलपैकी कोणते तत्त्व महत्वाचे नाही?
 अ. सर्व कर्मचाऱ्यांचा सहभाग
 ब. टीम सहकार्यापेक्षा वैयक्तिक कामगिरीवर भर देणे
 क. ग्राहककेंद्रित दृष्टिकोन
 ड. प्रक्रिया-केंद्रित दृष्टिकोन

भाग-ब

(कोणतेही चार प्रश्न सोडवा - ४० गुण)

- प्र.२ नेतृत्व म्हणजे काय? नेतृत्वाच्या प्रकारांचे स्पष्टीकरण करा. १०
- प्र.३ मास्तो यांचा अभिप्रेरणेचा सिद्धांत सविस्तरपणे वर्णन करा. १०
- प्र.४ समन्वयाची व्याख्या करा. समन्वयाची तत्त्वे सांगा. १०
- प्र.५ नियंत्रण म्हणजे काय? नियंत्रण प्रक्रियेचे स्पष्टीकरण करा. १०
- प्र.६ एकूण गुणवत्ता व्यवस्थापन (TQM) संकल्पना स्पष्ट करा. त्याची तत्त्वे सांगा. १०
- प्र.७ काइझेन तत्त्वज्ञानाची व्याख्या करा. आधुनिक संघटनेमध्ये त्याचे महत्त्व स्पष्ट करा. १०

